

SLOVENSKA PISARNA.

Glasilo društva slovenskih odvetniških in notarskih uradnikov.

„V organizaciji je moč in veljava!“

Izhaja vsak mesec. — Stane na leto 4 K. Posamezne številke se dobe po 35 vin. — Za oznanila se računa po dogovoru. — Dopise in naročnino sprejema uredništvo in upravništvo v Gorici, ulica Treh kraljev št. 18. — Uradne ure so vsak četrtek od 3. do 6. ure popoldne. — Rokopisi se ne vračajo.

VSEBINA: 1. 11. oktober 1908. — 2. Resen opomin starega člana. — 3. Podlistek. — 4. Nepoštena konkurenca penzionistov. — 5. Iz pisarniške prakse. — 6. Naša zveza. — 7. Iz pisarniških krogov. — 8. Drobne vesti. (Bratskemu sobojevniku naše pozdrave. — Goriškim tovarišem. — Tovariši!) — 9. Smešnice.

11. oktober 1908

je pred nami. Naš dan, ko se snidejo zastopniki avstrijskih odv. in not. uradnikov na Dunaju, bo nastopil.

Odbor „Državne zveze“ pridno deluje ter pripravlja vse potrebno, da bi se naša manifestacija čim lepše obnesla. Tudi odbori sosednjih društev pripravljajo snov, katero ponesejo izbrani delegati na Dunaj.

Odbor Goriške skupine odv. in not. uradnikov imel je dne 25. septembra 1908 sejo, v kateri se je sklenilo, da bo Goriško društvo zastopal pri zborovanju 11. oktobra 1908 na Dunaju predsednik.

Z ozirom na to, da so društveni viri še zelo skromni in da bi društvo potne troške težko krilo, izjavil je predsednik, da daruje društvu dotični izdatek ter se udeleži zborovanja kot delegat na lastne troške.

Odbor sprejme to s zahvalo v zapisnik.

Da se ta dan praznuje kot stanovski praznik tudi v krogu goriških tovarišev, sklenil je odbor, da napravi Goriško društvo odv. in not. uradnikov korporativno izlet v Dornberg in sicer popoldne ob 2. uri z Vipavsko železnico.

Vabimo tem potom vse tovariše, da se izleta udeleže ter s tem pokažejo svoje zanimanje in veselje nad sočasno skupščino na Dunaju.

Sedaj je prilika, da se sporoči potom resolucij želje in zahteve do skupščine, da seznanimo tovariše tudi po drugih provincijah z našimi strem-

ljenji ter se skupno posvetujemo o sredstvih, s katerimi bi najbitreje prišli do naših ciljev.

Tozadevne resolucije in nasvete pošljejo naj gg. tovariši nemudoma na naše društvo oziroma vsled pomanjkanja časa naravnost na „Državno zvezo“ na Dunaju II/3 Leopoldsgasse 26, ki bo stavljene predloge razdelila posameznim poročevalcem.

Sedaj je pravi čas, da se sporazumemo in z odposlanci naših tovarišev iz cele države vzamemo v pretres važno vprašanje, kako izvesti nepretrgano uradovanje. Ako se skupščina izreče za to izvedbo, bomo s pomočjo „Državne zveze“ in potom društev iz cele države gotovo tako uradovanje dosegli.

Enako je s pogrebnim zakladom. Tudi to podjetje je odvisno od množine članov, čim širši bode delokrog, tem bolje bo podjetje vspelo.

Gledé nedeljskega počitka nimamo hvala Bogu ničesar zahtevati, ker smo si ta počitek že izvojevali, *) povemo pa lahko na skupščini kolegom iz drugih dežel, da je prijeten nedeljski počitek, da se naj zanj prav energično zavzamejo ker kake škode na kvar šefom še dosedaj nismo imeli prilike konstatovati.

Ne bodemo nadalje naštevati, kaj vse je potrebno, da se na skupščini obelodani. Upamo, da je obsežen odbor „Državne zveze“ že upošteval potrebe kolegov po posameznih provincijah ter poročila tako prikrojil in razdelil, da pride vse na dnevni red ter bodo upoštrevane pri resolucijah želje vseh tovarišev enako.

*) Namreč Goričani!

Mi pozdravljamo to velevažno skupščino ter želimo, da bi zborovanje obrodilo obilo sadu v procvit naše organizacije in povzdigo našega stanu.

Resen opomin starega člana.

(Spisal Jos. Christof, v Ljubljani.)

Na vseh concih in krajih širne Avstrije pri- tožuje se naš stan o skrajno neugodnem gmot- nem položaju; peticija za peticijo roma na naše šefe za zboljšanje nizkih plač. Ne vemo, ali je sploh slednjim mar, vslišati obupne klice svojih uradnikov in ugoditi njihovim upravičenim za- htevam. Velike važnosti je toraj, da se v teh resnih časih, ko smo takorekoč nakazani sam nase, zjedini v prašanju, kako naj kljub ne- ugodnim razmeram, dostojno živimo v čast na- šemu stanu, kako naj živimo primerno vedno napredujočemu duhu časa in kako si naj sami pomagamo. To vedeti je tembolj potrebno, ker se nahaja v naših vrstah le malo onih srečnih, ki se jim ni treba dan za dnevom bojevati s skrbjo za vsakdanji kruh.

Pred vsem je pa potrebno, da umejemo svoj sedanji položaj, pa preiščemo vzroke, ki so započeli to žalostno stanje, in da zasledujemo sredstva, ki naj bi nam dovedla boljšo prihod- njost. Imamo sicer stalne dohodke, toda ti so veliko prenizki in sedanjim razmeram neprimerno odmerjeni.

Dobri stari časi, v katerih je prevladala pri- prostost in so bila živila poceni, so minuli. Na- mesto njih nastopila je od dne naraščujoča dra- ginja, zahteva in potrebščine posameznika, kakor družine, postale so večje in mnogovrstne. Ako vrhutega jeden ali drugi izmed nas bolj nepre- mišljeno, kakor resno-skromno živi, potem se ni čuditi, da slišimo iz naših krogov dostikrat ne- prijetne, našega stanu nevredne prigodbe. Ako toraj poznamo naše razmere, zakaj si ne bi pri- zadevali, izboljšati naš sedanji, kakor tudi pri- hodnji položaj in s tem storiti korak, kar si ves ostali svet več ali manj zase storiti prizadeva. K temu nas spodbuja marsikateri naših tovarišev ki si je priboril s svojo dejansko močjo skromno blagostanje. Hočemo računati na brezskrbno sta- rost, potem delujmo, dokler smo še mladi in čvrsti; kajti sreča ali stiska v starosti je pre- večkrat posledek našega pretečenega življenja.

Z vstopom mladega človeka v odvetniško ali notarsko pisarno združeni so marsikateri večji ali manjši stroški. Ne le, da zahteva obleka in perilo dosti izdatkov, saj se moramo našemu stanu dostojno oblačiti, temveč tudi hrana in

stanovanje pri tujih ljudeh, mu odvzame pre- cejnji del njegove nizke plače. Tu more mladi uradnik pokazati, ali bode izhajal s svojim majh- nim zaslužkom. Kakor se razume boljše ali slabše bojevati se za svoj obstanek, tako si bo sam ustvarjal ugodne ali neugodne razmere. Potrebno je toraj vedeti sredstva in pota, da zamoremo tudi v gmotnem oziru napredovati.

Ako bi bil vsak človek, kakor mravlja in bučela — potem bi iz sveta izginila nevednost, potreba in revščina. Za nas so te besede zna- menitega ekonomista, takorekoč zlatega pomena.

Razločevati imamo dvojno delo: izpolnje- vanje svojih uradnih dolžnosti in opravljanja tistih postranskih poslov, s katerimi si zamoremo svoje življenje izboljšati. Kakor pač opravljamo prvo z navadno ali nenavadno pridnostjo in sta- novitnostjo, in kakor pač vredimo svoj zasebni način življenja, tako bo tudi delo našega stanu; v enaki stopnji množa se tudi naša vrednost, naše zaupanje nasproti vnanjemu svetu.

Res je, da je postranski zaslužek za nas večinoma izginil; toda iznajdljiv odvetniški oz. notarski uradnik bode v še tako majhnem kraju svojega delovanja našel dosti postranskega za- služka. Seveda je treba temu dostikrat trdne volje in jeklene stanovitnosti. Pred vsem pote- guje naj se za razne hišne administracije in pri- silne uprave, katere posle dostikrat opravljajo ljudje, ki o njih niti pojma nimajo. Koliko naših tovarišev povzdignilo se je do znamenitega bla- gostanja kot ekonomisti, gostilničarji, trgovci itd. Seveda zamorejo se s tem delom pečati le izven uradnih ur med tem, ko prepustijo to delo med časom, ki jih veže na urad, svojcem, oziroma zato od njih nastavljenim ljudem. Razni naši to- variši delujejo kot zastopniki zavarovalnic, s či- mur so si svoj gmotni položaj izboljšali. Zopet drugi odlikujejo se kot vrli vzgojevalci bučel in sviloprejk. Nekaj istih delujejo tudi kot literati in so si kot taki svoje postranske dohodke pri- skrbeli. Ti in drugi primeri dokazujejo, da je našemu zasebnemu delovanju tudi odprto polje, ako svoj stan dobro izpolnjujemo in razumemo izkoristiti razmere, ki nam podajajo take prilike.

Enako, če ne večjo vrednost, nego delo ima štedljivost. Cicero meni: „Najboljši izvir bo- gastva v družini kakor v državi je štedljivost.“ Težavno si zaslužimo svojo mesečno plačo, še težavnejše si pridobimo postranski zaslužek. Kako malo spodbudljiva so pa dela, različne nadloge, neprijetne ure, če pri se zaključku računa. pokaže, da ni prebitka in da smo se mučili zgolj radi želodca. Resnično je: zakaj bi si neki od svojih majhnih dohodkov še kaj pristradali. Toda pomisliti je, da nas lahko zadenejo razne ne-

sreče, zahtevajo od nas večje izdatke, katerih s svojo plačo kriti ne moremo, in da se množijo izdatki v družini od leta do leta, medtem ko se dohodki ne povišajo. Velike važnosti za nas je toraj štedljivost in gospodarstvo. Seveda je težko, posebno za mladega moža opustiti vsako zabavo; težko je omejiti se glede hrane in obleke in grenko je računati z vinarji, ko drugi krone zapravljajo; toda žalibog tako je in ne drugače. In s štedljivostjo je ozko zvezano tudi gospodarstvo. S polovičnim denarjem omisliti se da dostikrat to, kar drugi s celim dosežejo, če razume pravilno se prijeti stvari.

Najvarnejša štedljivost je vlaganje denarja v hranilnico. Kdor more letno 50 ali 100 K vložiti in to tudi stori, ta je našel v letih tudi oporo. Marsikateri pravi: lahko bi si prihranil vsaki mesec 2 ali 4 K, toda kaj je to? Navadno se mu potem nudi kaka zapeljiva prilika, da izda to svoto in denar izgine. Za take slučaje je poštna hranilnica na mestu; še boljša pa je življenska zavarovalnica. Tu se lahko zavarujemo za slučaj smrti, za slučaj doživetja, za pokojnino sebi, vdovam in sirotam. Toplo priporočam svojim tovarišem ta način štedenja. Premije so nizke, dobiček dvojen. Naše imetje, naše zaupanje, naša delavnost tem potom raste, naša štedljivost postaja trdnjša in v slučaju nesreče, če pridemo v denarne zadrege, zamoremo takoj dobiti denar na nedoločen čas, ne da bi koga nadlegovali ali od koga odvisni postali.

In sedaj h koncu! Ako uredimo svoje izdatke z dohodki na ta način, da nam preostaja ob koncu meseca, ob koncu leta kak prebitek ki si naj bode še tako skromen, in če ta prebitek na kak način plodonosno naložimo, prizadevati si moramo tudi v bodoče tako ravnati. To se pa bode zgodilo, ako uredimo način svojega življenja, ako porazdelimo prosti in neprosti čas, svojo družbo, svoje občevanje, se strogo ravnamo po pravilnih načelih in po teh tudi živimo. Ni mi potrebno navesti, kako naj vsakdo to stori, to mu navdihne že naraven takten čut, tega ga učijo svarilni vzgledi in slednjič tudi njegov razum.

Pa še nekaj je, kar bi nam lahko zmedlo stezo življenja: to je zakon. Veliko izmed naših tovarišev ravnalo je v tem oziru dostikrat lahko mišljeno. To napako morajo dostikrat bridko pokoriti ter si s tem nakopati dosti potrebnih in nepotrebnih stvari. V tem slučaju ravnajmo premišljeno in razumno. Pridobili pa bomo, ako podamo roko krepostni in pridni, četudi revni ženski.

Spoznajmo toraj natanko naš položaj, preiščimo natanko naš sedanji stan, vdajmo se, ko-

likor le zamoremo, v sedanje temne razmere, delajmo pri tem trezno, delujmo pridno in v smislu napredka štedimo, gospodarimo ter izkoriščajmo popolnoma sedanost in dane okolnosti. Pod temi okolnostmi se bode naš sedanji neugodni gmotni položaj vendarle nekaj izboljšal in nam prinesel ugodnejšo prihodnost.

Vrhu tega pa delujmo skupno in organizirano tudi nato, da nam naši šefi določijo take plače, kakor jih zaslužimo za naše delo, za naš trud in naše poštenje.

PODLISTEK.

Skrbimo za svoje zdravje!

„V zdravem telesu zdrava duša“ rekli so že Rimljani. Kdor hoče ostati vedno prožnega duha, mora skrbeti zato, da obvaruje tudi svoje telo pred škodljivimi uplivi, da ga ohrani zdravega in jedrega.

V našem stanu smo izpostavljeni marsikaterim škodljivim vplivom. Vedno sedenje, pisarniški prah, prepil itd. nam provzročajo bolezni, kakor so sušica, kašelj, hemoroidi itd. Poglejmo svoje tovariše. Starejših je dosti, ki bolehalo, mlajši pa, četudi sicer zdravi, hodijo po svetu večinoma bledih lic. Posebno provzročajo način našega življenja med tovariši precejšnjo nervoznost.

Pri tem treba nam je v prvi vrsti paziti na to, da se prehranjujemo tako, kakor določajo splošni zdravstveni predpisi. So med nami tovariši, ki si iz pretirane štedljivosti pritrjujejo zajutrek in tudi drugače preveč pri hrani štedijo. To ni prav, ker s tem odtegujejo telesu ravno onih močij, ki jih telo največ rabi. Paziti moramo, da dobivamo vedno svežo hrano, tečno in enostavno; naš način življenja zahteva posebno velike beljakovine, — zato rabimo tako in kakor vsi oni, ki mnogo sede, več mesa, ko sočivja. — In tu se začneja zopet stara pesem: Meso stane, in naše plače so majhne. Torej ne samo na splošno radi našega socialnega povzdiga, ampak v isti meri radi ohranitve posameznikov, radi osebnega zdravja in razvoja našega telesa zahtevamo — povišanje plač.

Nič manj nujno potrebno je, da smo solidni. Mlajših tovarišev je še vedno dosti, ki smatrajo krokanje in popivanje za junaštvo. Drugi dan pa se vlačijo kot megle po svetu, rudečih očij in bledega, upalega lica, zaspani, da je joj, in vse delo gre narobe. Poleg tega občutna izguba v mošnjčku.

Tu je dolžnost starejših kolegov, da navajajo mlajše k solidnosti, k etičnemu življenskemu nazoru, ne glede še na dejstvo, da trpi ugled vsega našega stanu, če postanejo naši tovariši razupiti kot ponočnjaki.

V pisarni naj zahteva vsak sam kakor tudi vsi solidarno, da naj bo pisarna vedno prezračena, vedno pometena in znažna; svotloba naj bo razdeljena tako, da pada na mize od leve ali vsaj spredaj, nikakor pa ne preko desne roke. Prah, ki leži po starih registraturah, je najboljšo sredstvo za onega, ki hoče v svojih pljučah kultivirati plantaze sušičnih bacilov. Po zimi naj se ne kuri preveč, in vsak sme zahtevati od šefa zadostno razsvetljava. Pazite, kako sedite. Zravnajte se; žalostno je videti možke postave, ki hodijo po ulici, prsa udrt, hrbet skrivljen in ven moleč.

Naša organizacija zahteva vedno odločnejše poletni dopust. In z vso pravico. Organizem, ki se zasedi v celoletnem vedno enakem trudu, zahteva vsaj malo razvedrila in izpremembe. Seveda, če bomo dopust porabili zato, da bomo doma dni preспали ali pa se potikali po kavarnah, ne bomo imeli od njega nikakih koristi. Palico v roko in hajd na goro! Tam se diha čist zrak, tam se napno prsa, tam se zopet zbistri oko in razvedri čelo. Tudi je priporočati tovarišem, da gredo vsaki dan po pisarniškem delu na izprehod, in sicer ne po mestu, marveč ven na deželo. Ni treba tudi posedati po različnih parkih in vrtih in prodajati zijala. Ven v prosto naravo, to bodi naš klic. Tukaj lahko v medsebojnem pogovoru obravnavamo dnevna vprašanja, se zabavamo, se izprehodimo in vrnemo zvečer zdravi domov. Pri tem je telo zdravo in duša vedra, denar, ki ga tolikokrat po nepotrebnem zametujemo, pa nam ostane prihranjen.

Prav priporočam tudi vsim tovarišem, ki imajo količkaj časa, posebno mlajšim, — telovadbo. Ne more se preceniti koristi, ki jo od telovadbe imamo. Saj sedaj je v vsakem večjem slov. kraju „Sokol“, in dana je vsem prilika urediti svoje ude in utrditi si zdravje, z zdravjem pa tudi um in veselje do dela in vesel značaj.

Nepoštena konkurenca penzionistov.

Vsak, ki se vse življenje trudi, hoče uživati sadove svojega truda. Trudi se za svojo družino, ki jo hoče videti preskrbljeno, trudi se tudi zase, da bo imel brezskrbno starost, da se bo lahko spočil, ko pojde v pokoj.

Vse državno uradništvo, v naši državi tako mnogoštevilno, vse uradništvo deželnih in avtonomnih zavodov in velikih privatnih in akcijskih podjetij stremijo za tem, da si pridobe brezskrbno starost s primerno pokojnino. In res vidimo te gospode, ki osiveli uživajo sadove svojega truda, živijo v spominih in uživajo svet, kolikor ga še mo-

rejo. Izprehodi, lahke zabave, lektura in kakšen „pasijon“, to izpolnjuje oni del njih življenja, ki jim je še ostal.

Umevno, da si tega življenja marsikdo želi. Tako se zgodi, da doseže kedaj mož še v polni moči tisto stopnjo, ko se mu za pokojnino izplača njegova popolna mezda. Takrat si misli tak uradnik: „Zakaj naj se trudim, ko lahko ob isti plači živim v miru“, — in gre v pokoj. Ali še pri močeh, se mu ne da lenariti; želeč si tudi še višje plače in z njo bolj ugodnega življenja, začne si iskati druge službe, in res si jo marsikateri dobi. Potem opravlja to svojo drugo službo, kakor pač ve in zna, in vleče običajno plačo; razventega pa dobiva pokojnino v polnem znesku svoje plače.

Nazadnje nimamo nič proti temu, če si kdo zna pridobiti take ugodnosti, da si tako ravnanje ni ravno honetno in ne odgovarja splošnim demokratičnim principom. Ali nočemo biti zavidni in zato tudi tem penzionistom privoščimo njih dohodke. To pa seveda le tako dolgo, dokler oni z nepošteno konkurenco ne posežejo v naš stan, izpodkopaje nam naš lastni napredek in odjemaje morda najboljša mesta našim lastnim tovarišem bodisi v odvetniški in notarski pisarni bodisi v drugih privatnih službah.

Dobijo se tudi taki državni uslužbenci, ki prerano zapustijo svojo službo, v kateri bi še lahko dolga leta delali v prosep države; ali zaljubili so se in ker v svojem stanu ne morejo svoje zakonske sreče doseči, zapustijo svojo državno službo, gredo v penzijo in seveda še iščejo privatno novo službo nam v škodo. So zopet drugi uradniki, ki sicer niso zupustili svoje državne službe zbog ljubezni, pač pa bolj iz lenobe misleč si: pokojnino dobim na pr. 120 K, v privatni službi bom prislužil še 80–100 K in ta skupna svota bo presejala prvotno plačo in tako bom vendar boljše izhajal kot poprej — povrh pa še lenaril, — kar dokažemo pozneje.

Znan nam je slučaj, da je c. kr. stotnik prisil za upokojenje, in ko je to dosegel, je vstopil v nek denarni zavod kot blagajnik. In takih slučajev je bilo dosti; sedaj, ko imamo svojo organizacijo in dovolj mladih močij, se sicer ti žalostni slučajji bolj redko dogajajo, a vendar se še najdejo ljudje ki stopijo kot c. kr. uradniki v pokoj in pridejo potem nam zgago delat z nedopustno konkurenco. Takšen uradnik je vse svoje življenje užival one ugodnosti, ki jih mi nimamo. Bil je ves čas v trdno sistemiziranem statusu, vedel je približno, da bo v tem in tem času avanziral, da dobi vsakih 5 let povišano plačo (kvinkvenije) ter da mu tudi na stare dni ne uide pokojnina. Ako potem tak uradnik vstopi v privatno službo, se pač ne more izlahka privaditi onim zahtevam, katere se stavlja,

na nas privatne uradnike. Tak c. kr. uradnik v privatni službi hoče še vedno napram svojim soto-varišem nastopati kot kakšen paša, saj je bil poprej vaje, da so se mu v očigled našem birokratičnem sistemu klanjali vsi, ki so na nižji stopnji od njega. Kar se zmožnosti tiče, si jih v bivši službi gotovo ni mogel pridobiti za pisarniško ali posojilniško delo, a vkljub temu hočejo v svoji domišljavosti nadkriljevati svoje tovariše, ki so v privatni službi že osiveli.

Če si ogledamo pa šefe, bodisi pisarn, bodisi denarnih zavodov, najdemo penzioniste le tam, kjer vlada skopost in brezbriznost za nas. Saj navadno šefi, ki hočejo na tak način štediti pri svojih uradnikih, menjajo uradnike vsake kvatre, a nikoli nimajo zanesljivega uradnika, ker priden uradnik nikakor ne more delati poleg skopega šefa. Pri denarnih zavodih je isto. Predsednik, kojemu je mar napredek in razvoj zavoda, ima uradništvo, ki je res poklicano za ta posel. Če je pa šef zavoda tak, da štedi pri uradništvu zato, da lahko več denarja siplje za svoje politične namene, potem seveda pobira kar mu pride pod roko, naj bo že potem uradnik-penzionist sposoben za pisarniški posel ali ne, da le vleče plače 80 K mesto 160 K.

Naša organizacija mora se spustiti tudi na to polje in zabraniti penzionistom vstop v privatne službe.

Če je c. kr. penzionist še tako čil in močan, da lahko opravlja privatno službo, ki je dostikrat napornejša nego državna, naj ostane, kjer je bil, ne pa, da opehari državo in jemlje onim kruh, ki si ga v državni službi ne morejo zaslužiti.

Ako bi tudi šefi, ki v tem oziru grešijo, imeli čut za honetnost, bi sami zastopali to naše upravičeno načelo nam in sebi v korist. V priv. službe bi se pač smelo pripustiti le osebe, ki so zato sposobne in si drugače ne morejo ustvariti eksistence, ni pa pomagati c. kr. penzionistom lenobo pasti.

Pravzaprav se godi isto našim gg. šefom samim. C. kr. sodni svetnik službuje leta in leta, in upokojen, dobiva mastno penzijo, katere mu ne more ne toča ne slana odvzeti. Potem pa se naseli v kakem kraju in odpre svojo odvetniško pisarno na škodo tamošnjim ali bližnjim odvetnikom. Poleg dohodkov pisarne ima tak penzionist fiksno penzijo, ki je precej visoka, dočim se morajo drugi odvetniki zadovoljiti s tem, kar jim nese pisarna sama. Naša organizacija seveda tu ne more ničesar storiti in tudi ni poklicana v to, ali gg. šefom hočemo le dokazati, da se tudi oni bore za isto, kakor mi, kadar jim gre za nohte. Seveda jim želimo tu uspehov, — polagamo jim pa na srce, da odpravijo c. kr. penzioniste z nemškim rekom: „Schuster, bleib bei deinen Leisten“, in da sprejemajo le take

ljudi v službo, ki so za to sposobni in so člani naše organizacije.

Iz pisarniške prakse.

Roki

po novem civilnopravnem in izvršilnem redu.

(Dalje.)

III. Roki za pravne pomočke.

(Podaljšanje nedopustno.)

Priziv proti razsodbi v 14 dneh po dostavitvi, v bagatelnih stvareh v kolikor je isti po zakonu dovoljen po razglasitvi. Prizivni odgovor v 14 dneh po dostavitvi priziva. Sporazumni predlog na meritorno razsodbo pred prizivno sodnijo z dvignjenem prvostopne razsodbe radi ničnostni ali nedostatnosti postopanja v 8. dneh po dostavitvi prizivne razsodbe. Predlog na popravno dejanskega stanu v 8. dneh po dostavitvi prizivne razsodbe. Revizijo je vložiti v 14 dneh po dostavitvi prizivne razsodbe in revizijski odgovor v 14 dneh po dostavitvi revizije. Roki v revizijskem postopanju kakor v prizivnem.

Izvemši meničnega postopanja traja rok za utoke 14 dni od dostavitve pismenega sklepa, v bagatelnih stvareh od ustmene razglasitve vpričo obeh strank.

Roki za ničnostne in obnovne tožbe so enomesečni in nepodaljšljivi.

Ti roki pričnejo:

1. Če zahteva stranka ničnost radi kakega izključivnega vzroka glede sodnika — kakor hitro se zadržek zazna ali ko postane predmetna razsodba pravomočna.

2. Če stranka v prvem postopanju sploh ali postavno ni bila zastopana, — od dostavitve razsodbe postavnemu zastopniku, nikakor pa ne pred pravomočnostjo razsodbe.

3. Če je bila izdana razsodba na podlagi kakega kaznjivega dejanja ali kake dvignjene kazenske razsodbe, s pravomočnostjo kazenske obsodbe oz. dvignjenja.

4. Če dozna stranka za kako prejšnjo razsodbo ali za kake bistvene okolnosti ali dokazila, ko je mogoče te uveljaviti.

5. Če se hoče prej izključene dokaze doprinesiti, z dostavitvijo razsodbe I. inštanice.

Tozadevne tožbe z izjemo ad 2. po preteku 10 let sploh niso več dopustne.

Rok za odškodninske tožbe je 3 leta.

IV. Opominjevalno postopanje.

Rok za pravomočnost in za plačilo pri plačilnih poveljih je 14 dni.

Tožba na postavitve v prejšnji stan je dopustna v 14 dneh po pravomočnosti razsodbe.

V. Mandatno postopanje.

Rok za plačilo, za upor in za utek radi stroškov 14 dni po dostavitvi plačilnega povelja.

VI. Menjično postopanje.

Razsodbeni rok za plačilo 3 dni.

Postavitve v prejšnji stan, priziv, revizija ali utok v 8 dneh.

Zavarovanje menjičnih terjatev v 3 dneh.

Ugovori proti predlogu na zavarovanje v 3 dneh po dostavitvi.

VII. Postopanje pri zakupnih sporih.

Postavni rok za odpoved:

1. pri zakupu 6 mesecev;
2. pri letnem ali daljšem najemu 3 mesece;
3. pri najemu, ki traja manj kot 1 leto in dalje ko 3 mesece, 14 dni;
4. pri vseh drugih najemih 8 dni pred potekom najemne dobe.

Ugovori proti odpovedim ad 1—3 8 dni.

„ „ „ „ 4— 3 „
po dostavitvi.

Ugovori proti nalogu na prevzete ali oddajo najemninških predmetov v 8 dneh po dostavitvi.

Nalogi na prevzete ali oddajo pri najemninski dobi, ki presega 6 mesecev, so mogoče le v zadnjih 6 mesecih.

Vsi roki v zakupnem (najemninskem) postopanju so nepodaljšjivi.

VIII. Razsodništveno postopanje.

Tožbe za dvigjenje pogodbe, s katero se je postavilo razsodništvo, v 3 mesecih po dostavitvi razsodniškega reka, če se je pozneje doznalo za izpodbojni vzrok. Ko se je te vzroke doznalo, velja rok za obnovljenje ali ničnost za tožbe kakor ad III.

IX. Borzno razsodništvo.

Rok za plačilo 24 ur po dostavitvi razsodbe. Ničnostna pritožba 14 dni po dostavitvi. Tožba na izpodbijanje razsodništvenga roka 30 dni po dostavitvi.

X. Sindikatno postopanje.

Roki kakor pri postopanju pred sodnimi dvori. Pri plačilnih poveljih roki kakor v mandatnem postopanju. Rok za zastopanje po obvestilu o odpovedi pooblastila 14 dni.

Naša zveza.

V zgodovini našega stanu vidimo interesanten razvoj. Leta 1894 se je ustanovilo v Celju društvo odv. in not. uradnikov, ki se je po svojih skupinah raztegnilo nagloma čez vso Slovenijo. Ustanovljena je bila I. skupina v Trstu, II. v Ljubljani in konečno III. v Gorici.

Ne moremo odrekati temu društvu brezdvomnih zaslug ki jih ima za naš stan. Vzbudilo je speče, organiziralo nas, dalo trdno podlago našim težnjam, začrtalo nam smer bodočega delovanja. Iz celjskega osrednjega odbora je izšel naš list, in delovanju tega društva se imamo zahvaliti za marsikak uspeh, tako za popolni oz. ponekod delni nedeljski počitek, za kolikor toliko v primeri s prejšnjim časom ugodnim poviškom plač *) glavni dosedanji uspeh naše organizacije pa je, da so se gg. šefi naučili ceniti nas kot svoje uradnike in ne več ravnati z nami, kot z dninarji ali še morda slabše, — in da smo se mi sami naučili misliti s svojo glavo in ne več klanjati se slepo za še tako borne vinarje in požirati grenkobo, da smo se naučili ceniti samega sebe.

Ali v poslopju naše organizacije je naenkrat začelo pokati.

Naravno. Celje je res naravno središče Južne Štajerske, ni pa središče Slovencev. Ljubljana ima druge trgovinske, klimatične itd. razmere, druge Trst in druge Gorica. Razdalja med osrednjim odborom in skupino je prevelika, tako, da ni pravega delovanja, drugačne narodnostne in socialne razmere ustvarjajo drugačne zahteve, drugačne potrebe in drugačne nazore.

Tako je I. skupina v Trstu zaspala, dokler se niso Tržaški tovariši otresli letargije in vstopili kot avtonomna skupina v N. D. O. II. skupina v Ljubljani je hiralala, dokler se tudi na občnem zboru oktobra meseca 1907 ni oprostila vezij, ki so jej ovirale svobodni razvoj, in se izpremenila v samostojno društvo za Kranjsko. Isto je storila v najnovejšem času III. goriška skupina, katera bo v nekaterih dneh predložila svoja pravila c. kr. namestništvu v Trstu v potrjenje.

In tako vidimo, da se v vsakem kulturnem centru naše domovine vrši, kakor v družih, tako tudi v našem stanu, preobrat, da se počenjamo tudi mi ravnati po onem načelu, ki pravi: Vsaka individualnost naj se razvije do kar najvišje moči in vse skupaj naj tvorijo novo močno enoto.

*) Dandanes je seveda zopet nujno potrebna nova reforma! Seveda, da bi bil odbor celjskega osrednjega društva storil vedno svojo dolžnost, bi se mi lahko ponašali s čisto drugačnimi uspehi. Tako pa moramo reči, da so marsikateri gospodi v odboru s svojim nemožatim nastopom tudi mnogo pokvarili in zamudili.

Od sedaj naprej ne moremo več računati z „društvom slov. odv. in not. uradnikov s sedežem v Celju“, ki deluje po svojih skupinah v Ljubljani, Gorici, Trstu itd., marveč računati imamo z štirimi manjšimi samostojnimi enotami, Ljubljansko, Tržaško, Goriško in Celjsko, z enotami, ki so nastale v štirih kulturnih centrih naše domovine.

Lahko bi se sicer reklo, da je to le nov dokaz žalostnega, od starih Slovanov podedovanega greha, — needinosti. Mesto da bi se složno podpirali, rušimo slogo in vganjamo portikularizem.

Res, — če ostanemo pri tem, kar imamo danes, bi bilo to očitanje pač opravičeno. Pokazali bi s tem, da ne razumemo ideje kumulacije moči, da smo drug drugemu ljubosumni, da smo majhni in neznatni, — in zaslužili bi, da nas noben šef o sebi upošteval, — da bi bile naše prošnje in zahteve bob ob steno, da bi ne dosegli nikdar ničesar. Zaslužili bi potem usodo vseh partikularistov, ki cepijo moči in so razcepljeni slabi in premagani.

Ali vsi razumni elementi med nami pripoznajo, da je sedanja doba le prehodna doba, doba novega razvoja, nove forme. Strli smo zastarelo organizacijo, da bi oživel novo, krepkejšo. Le roi est mort, vive le roi!

In tako proizhaja iz našega uredništva na vse tovariše klic: „Združimo se!“

V prihodnjem pogledju malo na notranji ustroj naše „Zveze“ in nje delokrog.

Pred vsem ne smemo držati na starem principu, da naj delata dva ali trije za vse. Vsi naj se udeleže dela za naš stan, saj so vsi deležni koristi! Zato naj ostane vsako društvo samostojno, avtonomno; samo naj pobira in uporablja doneske, samo je odgovorno za izdatke, samo naj dela v prvi vrsti potrebne korake za izboljšanje našega gmotnega položaja in za uvedbo ugodnosti v svojem delokrogu. „Zveza“ pa naj ima svoj sedež v Ljubljani; „Zvezi“ naj pošilja vsako društvo redne letne doneske, „Zveza“ naj ustanovi, vodi in upravlja pogrebni zaklad, ki bi naj ne bil samostojno društvo, ampak funkcija „Zveze“; ona naj nabira fond za posojila in podpore članom, ona naj nabira doneske za event. obrambni fond, ona naj tudi izdaja obvezno osrednje glasilo. Predsedstvo naj ima svoj sedež v Ljubljani, odborništva pa naj bode deležno vsako „Zvezino“ društvo po številu svojih članov.

To bi bil kratek načrt te naše „Zveze“.

Kake koristi pa bi imeli mi od „Zveze“?

Prvič, kakor že rečeno, bi ona vzela v svojo oskrbo pogrebni zaklad, obrambni fond in podporo članov, torej gmotno izboljšanje; drugič bi ona vodila statistiko slov. pisarn in uradništva, dajala nasvete, posredovala pri iskanju in menjavi služb; izdajala bi osrednje glasilo; prirejala bi ankete,

izdelala načrt za izboljšanje plač, posredovala med uradniki in šefi, vodila event. tečaj za stenografijo in strojepisje; prirejala stanovske shode, sploh vodila vse zadeve, ki se tičejo splošnega prospeha našega stanu in splošnih javnih vprašanj.

Mislimo, da nam ni treba spuščati se v tozadevne podrobnosti. Kakor že rečeno, ponavljamo: Če ostanemo pri današnjem položaju, ne zaslužimo družega, kot da se nas v resnici tiranizira, — treba je, da uvidimo vsi potrebo, združiti se v eno vrsto, in vsak naj po svojih močeh pripomore k dosegu tega cilja.

Koncem tega leta bo že izvedena naša podrobna organizacija do cela. Goriška skupina bo takrat že lastno društvo, Tržačani in Ljubljanci so itak že samostojni, in Celjani ostanejo brez skupin in navezani edino le na Štajersko in Koroško. Ali ni tukaj edino pravi čas za hitro ustanovitev „Zveze“?

Priporočamo vsem tovarišem, da razmišljujejo o tem. Če nam je resno na tem da izboljšamo svoj položaj, ne bomo dolgo čakali na ustanovitev „Zveze“.

Tovariši, Vam pa kličemo znova: „Združimo se. krepimo se!“

Iz pisarniških krogov.

Ko sta pisala „Slovenec“ in „Slov. Gospodar“ o dogodkih v Ptujju ob zborovanju naše šolske družbe sv. Cirila in Metoda, čitali smo med drugim tudi, da so bili „liberalni škrici“ tepeni. Pri tem imati ti dve glavni glasili S. L. S. oziroma „Kmetijske zveze“ v mislih inteligenco, torej ljudi, kojih posel obstoji večinoma v duševnem delu, ki se ukvarja s peresom.

Včasih, ko je bil naš narod manj olikan in je kmet bil izroččen na milost in nemilost raznim graščinskim „vogtom“ in policijskemu vladnemu režimu, krstil je te dvomljive eksistence in potem kratkomalo vse one, ki so bili po njegovem mnenju v boljšem socialnem položaju, za „škrici“.

Ta psotka je že sedaj, ko ljudstvo postaja bolj omikano, skoraj izginila, le v katoliškem časopisju še se niso izrule stare korenine zasramovanja, marveč poženejo o gotovem času zopet kako cvetko.

S to psotko napadli so torej naš stan in to storijo gospodje okrog katoliških listov tem raje, ker marsikateri odvetniški in notarski uradnik posega v politično in socialno življenje, posebno na Štajerskem.

No, nas to ne bo spravilo iz ravnotežja. Če smo mi vsi, ki se ukvarjamo s peresom, „škrici“, potem so pač škrici tudi vsi oni naših tovarišev,

ki posedajo po pisarnah gg. dr. Sušteršiča, Vencajza, Brejca, Furlana, Pavletiča, Benkoviča, Schweitzerja itd. „Slovenec“ in „Slov. Gospodar“ pljuvata torej s to psovko v lastno skledo. Če je pa že vsak, ki si s peresom služi krub, „škric“, sta logično „škrica“ tudi urednika „Slov. Gospodarja“ in „Slovenca“ in psovka „škric“ pade nazaj na njiju glavi.

Vendar pa se nočemo o tem prepirati.

Izrekati moramo le svoje obžalovanje na tem, da se listi, ki naj skrbe med nami za publicistiko in javno mnenje, poslužujejo raznih rovtarskih izrazov, ki niso niti njim niti sploh našemu narodu ali posameznim strankam v čast, — in obenem izrekamo upanje, da bo ta surovost iz naših listov izginila ter dala prostor resnim besedam, ter da se naše časopise poprime brez ozira na stranko skupnega ne samo političnega marveč tudi gospodarskega in kulturnega, socialnega dela, od kojega bi imel svojo korist vsak stan, vsaka stranka, ves narod.

Drobne vesti.

Bratskemu sobojevniku naše pozdvave!

Dne 1. oktobra t. l. izšla je v zlati slovanski Pragi 1. številka lista „Advokátní úředník“, glasilo „Zemské jednoty advokátních a notářských úředníků v Král. Českém“. S tem je med češkimi tovariši vstal nov naš sobojevnik, stremeč za istim smotrom, kakor naša „Pisarna“. V vsebini 1. številke vidimo na uvodnem mestu poziv vsem tovarišem, zatem pa bogato vsebino globokoumnih člankov, tiščih se organizacije, memoranda odvetniški zbornici, socijologična razmotrivanja, slučaje iz prakse, društvene stvari in vse polno kratkih aktualnih notic. List je naravnost izborna urejevan. Vidi se mu, da je „Čech“. Želimo njemu in češkim tovarišem mnogo uspeha, — o tem, kako lahko nastopamo skupno, bomo še govorili v eni prihodnjih števil. Za danes najtopleje pozdravljamo mladega sobojevnika in sodelovca na polju socialne naše osamosvoje.

Goriškim tovarišem!

Dne 11. t. m. se zberemo ob 2. uri popoldne na južnem kolodvoru, odkoder se odpelje vsa naša skupina korporativno v Dornberg na izlet. V tovariški družbi se hočemo ta dan veseliti, obenem pa se utrditi v medsebojnem de-

lovanju in kolegijalnosti, — in to na dan, ko zborujejo tovariši iz vse Avstrije na Dunaju v povzdigo našega stanu. Pričakujemo od tovarišev, da se udeleže vsi do zadnjega tega društvenega izleta. Posebnih vabil ne razpošiljamo, — vabljeni so vsi in od vsakega posameznega tovariša pričakujemo, da se udeleži izleta. Na svidenje torej 11. t. m. ob 2. uri popoldne na južnem kolodvoru!

Odbor.

Tovariši!

Na Vas je, da podpirate naš list, da ga čitate in razširjate, da se ravnate po njegovih navetih in s tem sami sebi največ koristite! Dolžnost vsakega tovariša je, biti naročnikom našega lista; pa ne samo to, — treba je tudi, da vsi redno plačujejo naročnino, ki je itak pičlo odmerjena!

Po 14 letih obstoja Celjskega društva smo se razšli in tvorimo sedaj 4 samostojna društva. Tovariši! Treba je misliti na enotno organizacijo, na našo slovensko „Zvezo“! Ne zabite pošiljati nam tozadevnih člankov, uplivajte vsak v svojem društvu v tem smislu! „Zvezo“ in „Pogrebni zaklad“ moramo imeti!

Ne zabite proslaviti na dostojen način dan 11. t. m. Nikdo ta dan v pisarno!

Smešnice.

Varčnost: Gospa vpraša svojo deklo, zakaj ljubi vedno le vojake.

Dekla odgovori: Zato, da mi ni treba kupovati znamk za ljubimska pisma.

Tako je: Natakark gostu: Recite, kar hočete, jaz sem nedosegljiv.

Gost: Bo že tako; zadnjič sta bila tega muenja tudi Vaš krojač in čevljar.

Spreten strojepisec

➡ išče službo. ⬅

Naslov pové naše uredništvo.

